

Китоби Дониёл — Рақами чилу се

Ошкор сохтани рамзшиносии Макрӯҳии харобӣ дар нубуввати Китоби Муқаддас

Jeff Pippenger
2024-01-07

Шинохтани Павлус Руми бутпарастро ҳамчун он кудрате, ки папагариро аз ба кудрат расидан дар соли 538 бозмедошт, ба он шаҳодате табдил ёфт, ки Вилиям Миллер онро чун далеле шинохт, ки «қурбонии доимӣ»-ро дар китоби Дониёл ҳамчун намояндаи бутпарастӣ муқаррар менамуд. Чаҳорчӯби Вилиям Миллер бар ду кудрати вайронкунанда асос ёфта буд: нахуст бутпарастӣ ва пас аз он папагарӣ. Муҳимтарин кашфиёти Миллер дар дастгирии он чаҳорчӯб шаҳодати Павлус дар 2 Таслӯникиён, боби дуюм, буд, ки дар он Павлус муайян месозад, ки боздорандагии папагарӣ, ки аз ҷониби Руми бутпараст ба вучуд оварда шуда буд, бояд бардошта шавад, то ки «марди гуноҳ» дар маъбади Худо ҷойгир карда шавад ва худро чунин нишон диҳад, ки гӯё ӯ Худост.

Дар китоби Дониёл, рамзи «қурбонии доимӣ», ки бутпарастиро ифода мекунад, ҳамеша пас аз рамзе меояд, ки папиро ифода менамояд, хоҳ он ҳамчун «гуноҳи вайроние» тасвир ёфта бошад, хоҳ ҳамчун «макрӯҳоти вайронӣ». Аммо дар хушдори Масеҳ ба масеҳиён дар бораи муҳосира ва нобудии Ерусалим, ки дар тӯли сеюним сол аз соли 66 то 70 милодӣ ба вуқӯъ пайваст, Масеҳ ба «макрӯҳоти вайронӣ, ки Дониёли набӣ дар бораи он сухан гуфтааст» ҳамчун аломате ишора кард, ки барои масеҳиёне, ки дар Ерусалим буданд, далели он бошад, ки ғавран бигурезанд. Таърих нишон медиҳад, ки он аломат на рамзи Руми папагӣ, балки Руми бутпараст буд. Агар вафодорон мехостанд аз муҳосира ва нобудӣ наҷот ёбанд, мебоист он аломатро бишиносанд. Оё «макрӯҳоти вайронӣ, ки Дониёли набӣ дар бораи он сухан гуфтааст» рамзи Руми бутпараст аст ё Руми папагӣ?

Пас, ҳангоме ки шумо макрӯҳии вайронгариро, ки Дониёли набӣ дар бораи он гуфтааст, бубинед, ки дар ҷои муқаддас истодааст, (ҳар кӣ мехонад, бигзор дарк намояд:) он гоҳ онҳое ки дар Яҳудо ҳастанд, ба кӯҳҳо бигрезанд; ва ҳар кӣ бар бом аст, барои гирифтани ҷизе аз хонаи худ поён нафарояд; ва ҳар кӣ дар саҳро аст, барои гирифтани либоси худ бозпас нагарданд. Ва вой бар ҳоли ҳомиладорон ва ширдеҳон дар он рӯзҳо! Аммо дуо гӯед, ки гурези шумо на дар зимистон бошад ва на дар рӯзи шанбе; зеро он гоҳ мусибати азиме хоҳад буд, ки аз ибтидои ҷаҳон то имрӯз монанди он набудааст ва ҳаргиз нахоҳад буд. Ва агар он рӯзҳо кӯтоҳ карда намешуданд, ҳеҷ ҷисме наҷот намеёфт; лекин ба хотири баргузидагон он рӯзҳо кӯтоҳ карда хоҳанд шуд. Матто 24:15–22.

Хоҳар Уайт шарҳ медиҳад, ки ин огоҳӣ чӣ гуна дар таърихи харобшавии Ерусалим аз соли 66 то 70 милодӣ иҷро гардид, ва ӯ муайян месозад, ки байрақ, ё нишони лашкари Рум, барои масеҳиёне ки ҳанӯз дар Ерусалим буданд, аломати фирор кардан буд. Пас, оё «макрӯҳоти вайронӣ, ки Дониёл-пайғамбар дар бораи он гуфтааст,» Руми бутпараст буд, ё Руми папавӣ, чунон ки Миллер чаҳорчӯбаи худро бар он асос ниҳода буд?

Вилиам Миллер ба он роҳнамоӣ шуд, ки ҳар ду зуҳуроти Румро дарк намояд (бутпарастӣ ва баъдан папагӣ), вале бо сабаби таърихе, ки дар он зиндагӣ мекард, маҷбур буд ҳар ду салтанатро ҳамчун як салтанат баррасӣ кунад. Ва албатта, онҳо як салтанатанд, аммо ҳамчунин ду салтанати пайдарпайро ифода мекунад. Бо фишори таърихи нубуввати соли 1798, Миллер мебоист Румро асосан ҳамчун як салтанат баррасӣ намояд. Дар соли 1798, Миллер бовар дошт, ки Омадани Дуюми Масеҳ тақрибан бисту панҷ сол баъдтар хоҳад буд. Ў ба ҳубӣ медонист, ки Руми папагӣ дар соли 1798 захми марговар гирифта буд. Барои Миллер, пас аз Руми папагӣ дигар ҳеҷ салтанати заминие набуд, ки пайравӣ кунад, зеро Масеҳ наздик буд, ки бозгардад.

Дар он таърихе ки Миллер қарор дошт, ӯ фаҳмид, ки ҳайкали боби дуюми Дониёл чор подшоҳии заминиро ифода мекунад, зеро Дониёл ба ҳамин шаҳодат дода буд.

Ва подшоҳии ҷаҳорум мисли оҳан қавӣ хоҳад буд; зеро, чунон ки оҳан ҳама чизро пора-пора мекунад ва мутеъ месозад, ва чунон ки оҳан ҳамаи инҳоро мешиканад, он низ пора-пора хоҳад кард ва кӯфта хоҳад сохт. Ва азбаски ту пойҳо ва ангуштони пойро дидаӣ, ки қисман аз гили кулолгар ва қисман аз оҳан буданд, подшоҳӣ тақсим хоҳад шуд; вале дар он чизе аз қуввати оҳан хоҳад буд, зеро ту оҳанро бо гили лойолуд омехта дидаӣ. Дониёл 2:40, 41.

Миллер дарк мекард, ки танҳо чор подшоҳӣ вучуд дошт, ва подшоҳии ҷорум ва ниҳой Рум буд, ки ӯ аз таърих медонист: Руми бутпараст, ки пас аз он Руми папавӣ омад. Подшоҳии ҷорум, барои Миллер, мутобиқи сухани Дониёл, «тақсимшуда» буд, аммо барои Миллер ин тақсимот танҳо фарқиятеро миёни ҷанбаҳои воқеӣ ва рӯҳонии подшоҳии Рум ифода мекард. Ў дуруст буд, вале фаҳмиши ӯ маҳдуд буд.

Миллер надид, ки тақсим шудани Руми бутпараст ва Руми папавӣ бар ҳамон тақсимоте асос ёфта буд, ки Павлус барои муайян кардани он барҳезонда шуда буд. Павлус (ва Яҳёи Таъмиддиханда) муайян намуд, ки дар давраи салиб, чизи айнӣ бояд ба рӯҳонӣ гузар кунад. Бе ин фаҳмиш, Миллер маҷбур буд бипазирад, ки Рум дар асл як подшоҳӣ буд, ки ду марҳила дошт. Ва, албатта, ӯ дуруст буд (аммо маҳдуд). Ў наметавонист бубинад, ки Руми рӯҳонӣ ба воситаи Бобили айнӣ заминӣ намояндагӣ мешавад, зеро Руми рӯҳонӣ (папагарӣ) инчунин Бобили рӯҳонист.

Бобили ҳақиқӣ, ҳамчун нахустини ҷаҳор подшоҳӣ дар боби дуюми Дониёл, подшоҳии ҷорумро ифода мекард, зеро нахустин ҳамеша охириро ифода мекунад. Руми бутпарастӣ аз ҷониби Бобил ифода шуда буд, аммо ҳам Руми бутпарастӣ ва ҳам Бобил Руми рӯҳониро (попиятро) ифода мекарданд. Пас, попият подшоҳии панҷум буд, ва он бо Бобил намояндагӣ мешуд. Ин яке аз сабабҳои асосист, ки ҷаро Хоҳар Уайт асорати Исроили ҳақиқиро дар Бобил барои ҳафтад сол бо асорати Исроили рӯҳонӣ дар Бобили рӯҳонӣ барои ҳазору дусаду шаст сол муқоиса мекунад.

«Калисои Худо бар рӯи замин дар тӯли ин давраи тӯлонии таъкиботи бераҳмона ба ҳамон андоза дар асорат буд, ки фарзандони Исроил дар айёми бадарға дар Бобил дар асорат нигоҳ дошта мешуданд». «Пайғамбарон ва Подшоҳон», 714.

Аз ин рӯ, Миллер ҳеҷ мушките надошт, ки иҷрошавиҳои нубувватиро, ки ба таври мушаххастар ба Руми бутпараст ишора мекарданд, бо Руми папавӣ ивазбаҳам истифода барад. Мо ҳангоми идома додан мисолҳое аз инро пеш хоҳем овард, аммо агар дарк кунем, ки Миллер Руми бутпараст ва Руми папавиро як подшоҳӣ мешуморид, метавонем фаҳмем, ки чаро Миллер ҳеҷ мушките надошт, ки Исо ба «макрӯҳии вайронӣ, ки аз ҷониби Дониёл-пайғамбар гуфта шудааст», ҳамчун иҷрошавии Руми бутпараст ишора кунад, ва ҳамзамон ибораи «макрӯҳии вайронӣ»-ро дар китоби Дониёл ҳамчун рамзи Руми папавӣ дарк намояд. Миллер се қувваи вайронгарро дида натавонист, ва ба ҳамин сабаб қорҷуби нубуввати ӯ маҳдуд буд, ҳарчанд дақиқ.

Аммо чӣ гуна мо бояд ин номувофиқати дар иҷрошавии таърихӣ соли 66 милодӣ фаҳмем, вақте ки Руми бутпараст нишонаҳои худро дар ҳудудҳои муқаддаси маъбад гузошт, ба иҷрои пешгӯии Масеҳ? Оё «зишти харобкунандае, ки Дониёли набӣ дар бораи он суҳан гуфтааст», рамзи Руми бутпараст аст ё Руми папавӣ? Ҷавоби ин мушкилӣ хеле сода аст, вақте ки шумо ба ҷойи ду қудрати харобкунанда, се қудрати харобкунандаро мешиносед. Мо бояд аз шарҳи Хоҳар Уайт дар бораи иҷрои пешгӯии Масеҳ оид ба вайроншавии Ерусалим оғоз кунем.

«Дар маслӯб кардани Масеҳ аз ҷониби яҳудиён нобудии Уршалим дарбар гирифта шуда буд. Хуне, ки бар Ҷалҷал рехта шуд, ҳамон сангиние буд, ки онҳоро барои ин ҷаҳон ва барои ҷаҳони оянда ба ҳалокат фурӯ бурд. Ҳамин тавр дар он рӯзи бузурги охирин низ хоҳад буд, вақте ки доварӣ бар радкунандагони файзи Худо фурӯ хоҳад омад. Масеҳ, ки барои онҳо санги васваса аст, он гоҳ ба онҳо чун кӯҳи интиқомгиранда зоҳир хоҳад шуд. Ҷалоли рӯи Ӯ, ки барои одилон ҳаёт аст, барои шарирон оташи фурӯбаранда хоҳад буд. Азбаски муҳаббат рад карда шудааст ва файз хор шумурда шудааст, гуноҳкор нест хоҳад шуд.»

«Бо мисолҳои бисёр ва огоҳсозии такрорӣ, Исо нишон дод, ки натиҷаи рад кардани Писари Худо барои яҳудиён чӣ хоҳад буд. Дар ин суҳанон Ӯ ба ҳамаи касоне дар ҳар аср муроҷиат мекард, ки қабул кардани Ӯро ҳамчун Наҷотдиҳандаи худ рад менамоянд. Ҳар огоҳӣ барои онҳост. Маъбади таҳкиршуда, писари нофармон, тоқдорони дурӯғин, бинокорони таҳкиромез — ҳамтои худро дар таҷрибаи ҳар гунаҳкор доранд. Агар ӯ тавба накунад, ҳукме, ки онҳо пешгӯӣ мекарданд, аз онӣ ӯ хоҳад буд». The Desire of Ages, 600.

Вақте ки Павлус гузаришро аз маъноӣ зоҳирӣ ба маъноӣ рӯҳонӣ муайян кард, ӯ нишон медиҳад, ки ин дар давраи салиб ба амал омад, ва бояд қайд кард, ки харобии Ерусалим бевосита бо салиб алоқаманд аст. Харобии Ерусалими зоҳирӣ, ки аввалин бор аз ҷониби Бобили зоҳирӣ анҷом ёфт, бори охир аз ҷониби Руми зоҳирӣ анҷом дода шуд, зеро Исо ҳамеша анҷомро бо ибтидо намояндагӣ мекунад. Поймол гардидани муқаддасгоҳ ва лашкар, ки бо қудрати бутпарастонаи Бобил оғоз ёфт, бо қудрати бутпарастонаи Рум ба анҷом расид.

Поймол гардидани рӯҳонии Ерусалими рӯҳонӣ аз ҷониби Руми папавӣ анҷом ёфт, ва ҳар дуи он давраҳои поймол гардидан (айнӣ ва рӯҳонӣ) поймол гардидани қавми Худоро аз ҷониби қудрати сеюми харобкунанда, ки нисбат ба Рум «Руми муосир» номида мешавад,

таҷассум менамоянд.

Се қудрати вайронгар ҳастанд, ки ҳар яке қавми Худоро таъқиб мекунанд: аждаҳои бутпарастӣ, ки пас аз он ҳайвони баҳрии католикизм меояд, ва баъд аз он ҳайвони заминии Иёлотӣ Муттаҳида (пайғамбари дурӯғин). Бутпарастӣ тавассути қудратҳои гуногуни бутпарастӣ намояндагӣ мешуд, ки Исроили аслиро поймол мекарданд. Сипас папагарӣ Исроили рӯҳониро дар тӯли як ҳазору дусад шаст сол, аз соли 538 то 1798, поймол намуд. Иттиҳоди сегонаи аждаҳо, ҳайвон ва пайғамбари дурӯғин — Руми муосир аст, ва он низ дар давоми «соат»-и бӯҳрони қонуни якшанбе қавми Худоро поймол мекунад. Ин се қудрати вайронгар — аждаҳо, ҳайвон ва пайғамбари дурӯғин — ҳамчунин ҳамчун Руми бутпараст, Руми папавӣ ва Руми муосир муаррифӣ шудаанд.

Мувофиқи Ваҳй боби ҳабдах, бутпарастӣ чор подшоҳи аввал аст; подшоҳи панҷум папагарӣ мебошад, ва подшоҳони шашум, ҳафтум ва ҳаштум иттиҳоди сегонаи Рими муосир мебошанд.

Ва ҳафт подшоҳ ҳастанд: панҷто афтадаанд, ва яке ҳаст, ва дигаре ҳанӯз наомадааст; ва хангоме ки ӯ биёяд, бояд андаке бимонад. Ва он ҳайвони ваҳшӣ, ки буд ва нест, ҳуди ӯ ҳаштум аст, ва аз ҷумлаи он ҳафт аст, ва ба ҳалокат меравад. Ваҳй 17:10, 11.

Мувофиқи боби дуҷуми китоби Дониёл, бутпарастӣ ҳамаи чор подшоҳиро аз Бобили воқеӣ то Рими воқеӣ дар бар мегирад. Бобили рӯҳонӣ папост (сари тилло), ва иттиҳоди сегонаи аждаҳо, ҳайвон ва набиҳои козиб (Рими муосир) ба воситаи иттиҳоди сегонаи Модию Форси рӯҳонӣ, Юнони рӯҳонӣ ва Рими рӯҳонӣ (ки захми марговараш шифо ёфтааст) муаррифӣ мешавад.

Вақте ки Исо ба «зишти вайронкунандае, ки Дониёли набӣ дар бораи он гуфтааст» ишора кард, ӯ як «аломати» муайянеро мушаххас менамуд, ки масеҳиён бояд онро дар ҳар яке аз се давраи Рум бишносанд. Руми бутпараст, Руми папавӣ ва Руми муосир ҳама қавми Худоро таъқиб мекунанд. Ин таъқиб ба таври нубувватӣ ҳамчун поймол кардани муқаддасгоҳ ва лашкар тасвир шудааст. Исо барои ҳар яке аз ин се давраи таъқибот дар бораи наздик шудани он таъқиб ҳушдор дод. Вақте ки «аломати» ҳокимияти Рум дар дохили муқаддасгоҳ гузошта шуд, вақти гурехтан аз Ерусалим фаро расида буд. Исо ибораи Дониёл — «зишти вайронкунанда»-ро на ҳамчун рамзи як қудрати заминӣ, балки ҳамчун рамзи он аломате ба қор мебард, ки масеҳиён бояд онро бишносанд.

«Исои Масеҳ ба шогирдоне, ки гӯш меандохтанд, ҳукмро эълон кард, ки мебоист бар Исроили муртад фуруд оянд, ва махсусан интиқоми ҷазодиҳандаеро, ки барои рад кардан ва ба маслубият супурдани Масеҳ бар онҳо меомад. Пеш аз он анҷоми даҳшатнок аломатҳои равшан ва бебаҳс паدید меомаданд. Он соати саҳмгин ногаҳон ва ба зудӣ фаро мерасид. Ва Начотдиҳанда пайравони Худро ҳушдор дод: “Пас, чун зишти харобиро, ки ба воситаи Дониёли набӣ гуфта шудааст, дар ҷои муқаддас истода бубинед, (ҳар кӣ мехонад, фаҳмад:) он гоҳ ҳар кӣ дар Яҳудия бошад, ба кӯҳҳо бигрезад.” Матто 24:15, 16; Луқа 21:20, 21. Вақте ки байрақҳои бутпарастонаи румиён дар замини муқаддас, ки чанд фарсанг берун аз деворҳои шаҳр тӯл мекашид, барафрошта

мешуданд, он гоҳ пайравони Масеҳ мебоист амниятро дар фирор бичӯянд. Ҳангоме ки аломати огоҳкунанда дида мешуд, онҳое ки меҳостанд наҷот ёбанд, набояд ҳеҷ таъхир мекарданд. Дар тамоми сарзамини Яҳудия, ҳамчунин дар ҳуди Ерусалим, ба нишонаи фирор мебоист ғавран итоат карда мешуд. Он касе ки тасодуфан бар бом мебуд, набояд ба хонааш поён фарояд, ҳатто барои наҷот додани азизтарин ганҷҳояш. Онҳое ки дар саҳроҳо ё тоқзорҳо кор мекарданд, набояд барои бозгаштан ва гирифтани либоси рӯйин, ки ҳангоми меҳнат кардан дар гармии рӯз канор гузошта буданд, вақт сарф мекарданд. Онҳо набояд ҳатто як лаҳза ҳам дарег медоштанд, мабодо дар ҳалокати умумӣ гирифтор шаванд». Баҳси Бузург, 25.

Дар ин порча Хоҳар Уайт «макрӯҳи харобкунанда»-ро ҳамчун «аломати бетағйир ва ошкор» муайян мекунад, ки он тавассути «парчамҳои бутпарастонаи румиён», ки онҳо онҳоро «дар замини муқаддас»-и маъбад барпо карданд, ифода ёфта буд. Исо «макрӯҳи харобкунанда»-ро барои намоёндагӣ кардани ҳеҷ яке аз қудратҳои Руми бутпараст ё Руми папавӣ истифода набурд, балки ҳамчун «аломат» истифода кард. Вақте ки «аломат» дар замини муқаддаси маъбад гузошта шуд, масеҳиён бояд аз Ерусалим фирор мекарданд, «то мабодо дар харобии умумӣ гирифтор шаванд». Хоҳар Уайт баъдтар, дар ҳамин порча, боз ҳам пештар рафта, муайян мекунад, ки нубуввати Масеҳ, ки он харобиро муайян карда буд, зиёда аз як иҷрошавӣ дошт.

«Пешгӯии Начотдиҳанда дар бораи фаро расидани доварихо бар Ерусалим бояд боз иҷрошавии дигаре дошта бошад, ки он вайронии даҳшатнок фақат сояи камранге аз он буд. Дар сарнавишти шаҳри баргузида мо метавонем ҳалокати ҷаҳонро бубинем, ки раҳмати Худро рад кардааст ва қонуни Ёро поймол намудааст. Ториканд сабтҳои бадбахтии башар, ки замин дар тӯли асрҳои дарози ҷинойт онҳоро дидааст. Дил аз андешаи ин бемор мегардад, ва ақл дар тааммули он нотавон мешавад. Даҳшатнок будаанд натиҷаҳои рад кардани ҳокимияти Осмон. Аммо дар ваҳйҳои оянда саҳнае боз ҳам ториктар пешкаш мешавад. Сабтҳои гузашта — он қорвони дарози ошӯбҳо, низоъҳо ва инқилобҳо, он “ҷанги ҷанговар ... бо ғавғои омехта, ва либосҳои оғушта ба хун” (Ишаё 9:5), — инҳо чӣ ҳастанд дар муқоиса бо даҳшатҳои он рӯз, ҳангоме ки Рӯҳи боздорандаи Худо тамоман аз шарирон бозпас гирифта хоҳад шуд ва дигар хурӯҷи шаҳвати инсонӣ ва ғазби шайтониро маҳдуд нахоҳад кард! Он гоҳ ҷаҳон, чунон ки ҳеҷ гоҳ пеш аз ин надида буд, натиҷаҳои ҳукмронии Шайтонро хоҳад дид.»

«Лекин дар он рӯз, чунон ки дар замони харобии Ерусалим буд, қавми Худо наҷот хоҳад ёфт, ҳар касе ки навишта шуда бошад дар миёни зиндагон. Ишаё 4:3. Масеҳ эълон кардааст, ки Ё бори дуюм хоҳад омад, то содиқони Худо назди Худ ҷамъ оварад: “Он гоҳ ҳамаи қабилаҳои замин навҳа хоҳанд кард, ва Писари Одамро хоҳанд дид, ки бар абрҳои осмон бо қудрат ва ҷалоли бузург меояд. Ва Ё фариштагони Худо бо овози бузурги қарнаӣ хоҳад фиристод, ва онҳо баргузидагони Ёро аз ҷор бод, аз як канори осмон то канори дигараш, ҷамъ хоҳанд овард.” Матто 24:30, 31. Он гоҳ касоне ки ба Инҷил итоат намекунанд, бо рӯҳи даҳони Ё нест хоҳанд шуд ва бо таҷаллии омадани Ё ҳалок хоҳанд гардид. 2 Таслӯникиён 2:8. Монанди Исроили қадим, шарирон худашон худро нобуд месозанд; онҳо ба сабаби шарорати худ суқут мекунанд. Бо зиндагии пургуноҳ, худро то ба ҳадде аз ҳамоҳангӣ бо Худо берун гузоштаанд, ва табиаташон ба

бадӣ то ба андозае фосид гардидааст, ки зуҳури ҷалоли Ў барои онҳо оташи сӯзонанда аст.»

«Бигзор одамон эҳтиёт кунанд, мабодо дарси дар суҳанони Масеҳ ба онҳо расонидашударо сарфи назар намоянд. Чунон ки Ў шогирдони Худро аз ҳаробии Ерусалим огоҳ кард ва ба онҳо нишонаи фалокати наздикшавандаро дод, то ки битавонанд начот ёбанд, ҳамоно тавр Ў ҷаҳонро аз рӯзи ҳалокати ниҳой огоҳ кардааст ва нишонаҳои наздикшавии онро додааст, то ҳар кӣ хоҳад, аз ғазаби оянда бигурезад. Исо эълон мекунад: “Ва дар офтобу моҳу ситорагон аломатҳо хоҳад буд, ва бар замин изтиробӣ халқҳо.” Луқо 21:25; Матто 24:29; Марқӯс 13:24–26; Ваҳй 6:12–17. Онҳое ки ин пешдаромадҳои омадани Ёро мебинанд, бояд “донанд, ки он наздик аст, ҳатто назди дарҳост”. Матто 24:33. “Пас бедор бошед”, — ин аст суҳанони огоҳкунандаи Ў. Марқӯс 13:35. Онҳое ки ба ин огоҳӣ гӯш медиҳанд, дар торикӣ гузошта нахоҳанд шуд, то он рӯз бар онҳо ногаҳон фаро расад. Аммо барои онҳое ки намехоҳанд бедор бошанд, “рӯзи Худованд мисли дузд дар шаб меояд”. 1 Таслӯникиён 5:2–5.» Фоҷиаи Азим, 36, 37.

Ҳангоме ки хоҳар Уайт ин суҳанонро навишт, ҳанӯз бояд дар оянда иҷроиши вайронии Ерусалим сурат мегирифт. Доварии интиқомчӯёна, ки дар охири ҷаҳон бар зидди Руми муосир (аждаҳо, ваҳшӣ ва пайғамбари козиб) ба амал оварда мешавад, суқути ниҳии Бобили рӯҳониро ифода мекунад; аммо Бобили рӯҳонӣ (попиат) аллакай як бор, дар соли 1798, суқут карда буд. Вайронии Ерусалим доварии интиқомчӯёнаи Худоро бар калисои муртад ифода мекунад.

Вайроншавии Ерусалим дар муддати сею ним сол, аз соли 66 то соли 70 мелодӣ, намунаи пешакии вайронсозие мебошад, ки дар анҷоми ҷаҳон бар Руми муосир (аждаҳо, ҳайвон ва пайғамбари дурӯғин) тавассути доварии интиқомчӯёнаи Худо оварда мешавад. Муҳосира ва вайроншавии Ерусалим, ки аз ҷониби бутпарастӣ аз соли 66 то соли 70 мелодӣ ба амал оварда шуд, дақиқан сею ним сол давом кард.

Муҳосира ва ҳаробии Ерусалими рӯҳонӣ, ки онро папизм ба амал овард, сеюним соли нубувватӣ давом кард, аз соли 538 то 1798. Ин ду мисол муҳосира ва ҳаробии Ерусалимро дар «соат»-и бӯҳрони қонуни якшанбе, ки онро Руми муосир ба вучуд меоварад, намунавор нишон медиҳанд. Охири аз се ҳаробии Ерусалим, чунон ки дар китоби Дониёл тасвир шудааст, баргاردонида мешавад.

Китоби Дониёл бо тасарруф ва вайрон сохтани Уршалим аз ҷониби Бобил оғоз меёбад, ва бо ҳалокати Бобил ва пирӯзии Уршалим анҷом меёбад. Дар ҳар яке аз ин се ҷанг, ба масеҳиён нишонае дода шуд, ки онҳоро огоҳ месохт, то аз ҷанги наздикшаванда бигурезанд. Дар соли 66-и мелодӣ, он вақт буд, ки лашкарҳои Руми бутпараст байрақҳои худро (парчамҳои ҷангии худро) дар замини муқаддаси маъбад барафроштанд. Дар соли 538, он вақт буд, ки «марди гуноҳ» ошкор гардид, дар маъбади Худо (калисои масеҳӣ) нишаста, худро чунин нишон медод, ки гӯё ӯ Худо бошад, вақте ки дар ҳамоно сол дар Шӯрои Орлеан қонуни якшанберо ба тасвиб расонд. Иҷбори риояи якшанбе ҳамоно чизест, ки папагӣ онро ҳамчун далели қудрати худ бар ҷаҳони масеҳӣ муаррифӣ мекунад, зеро онҳо баҳс мекунанд (ба дурустӣ), ки дар Каломи Худо барои ибодати якшанбе ҳеҷ пуштибонӣ вучуд надорад, ва

ҳамин воқеият, ки онҳо якшанберо ҳамчун рӯзи ибодат дар масеҳият қорӣ карданд, далел аст, ки қудрати анъанаҳо ва русуми бутпарастонаи онҳо болотар аз Китоби Муқаддас аст.

Соли 538 масеҳиён мебоист аз калисои Рум ҷудо шаванд, на танҳо ба он сабаб ки он воқеан калисои масеҳӣ набуд, балки ҳамчунин аз он сабаб ки нишонаи ҳокимияти папагӣ дар ҳудудҳои муқаддаси калисои Худо гузошта шуда буд. Хоҳар Уайт раванди ҷудошавии он таърихро муайян мекунад, ки оғози он давраеро нишон дод, ки дар он калисои Худо барои як ҳазору дусаду шаст сол ба биёбон гурехт.

«Аммо миёни Малики нур ва малики зулмот ҳеҷ иттиҳоде нест, ва миёни пайравони онҳо низ ҳеҷ иттиҳоде буда наметавонад. Вақте ки масеҳиён розӣ шуданд, ки бо касоне муттаҳид гарданд, ки фақат нима аз бутпарастӣ баргашта буданд, онҳо ба роҳе даромаданд, ки онҳоро ҳарчи бештар ва бештар аз ҳақиқат дур мебурд. Шайтон аз он шодмон гашт, ки муваффақ шудааст чунин шумори зиёде аз пайравони Масеҳро фиреб диҳад. Сипас ӯ қудрати худро бар онҳо боз ҳам бештар ба қор бурд ва онҳоро илҳом дод, то бар касоне ки ба Худо содиқ монданд, таъкиб равона созанд. Ҳеҷ кас ба он андоза хуб наметавонист, ки чӣ гуна ба имони ҳақиқии масеҳӣ муқобилат наояд, чунон ки ҳамон касоне медонистанд, ки замоне ҳомии он буданд; ва ин масеҳиёни муртад, бо ҳамроҳони нимабутпарастии худ муттаҳид шуда, ҷанги худро бар зидди муҳимтарин хусусиятҳои таълимоти Масеҳ равона карданд.»

«Барои онҳое ки меҳостанд вафодор бимонанд, лозим омад, ки дар муборизаи ноумедонае устувор истанд бар зидди фиребҳо ва аъмоли нафратангезе, ки дар либосҳои қоҳинагона пинҳон гардида, ба калисо ворид карда шуда буданд. Китоби Муқаддас ҳамчун меъёри имон қабул намегардид. Таълимоти озодии динӣ бидъат номида мешуд, ва ҳомии он мавриди нафрат қарор гирифта, таъкиб карда мешуданд.

«Пас аз муноқишаи тӯлонӣ ва саҳт, он ҷанд нафари содиқ қарор доданд, ки тамоми пайванди худро бо калисои муртад қатъ наоянд, агар вай ҳамонро аз дур шудан аз ботил ва бутпарастӣ сар боз занад. Онҳо диданд, ки ҷудой барои итоат қардан ба каломи Худо зарурати мутлақ аст. Онҳо ҷуръат намекарданд, ки иштибоҳҳои онҳо, ки барои ҷонҳои худӣ онҳо ҳалокатовар буданд, таҳаммул кунанд ва намунае нишон диҳанд, ки имони фарзандонашон ва фарзандони фарзандонашонро ба хатар андозад. Барои таъмини сулҳ ва ягонагӣ онҳо омода буданд ҳар гуна гузаштиро, ки бо вафодорӣ ба Худо мувофиқ бошад, бипазиранд; вале онҳо эҳсос мекарданд, ки ҳатто сулҳ ҳам ба ивази қурбонии аслу усул гаронбаҳо ҳарида мешавад. Агар ягонагӣ танҳо бо созиш бар сари ҳақиқат ва адолат таъмин гардад, пас бигзор тафовут бошад, ва ҳатто ҷанг». «Ҷанҷоли Бузург», 45.

Мо ин андешаҳоро дар мақолаи навбатӣ идома хоҳем дод.

«Ҷовидонӣ пеши рӯи мо доман густурдааст. Парда наздик аст, ки бардошта шавад. Мо, ки ин мавқеи ҷиддӣ ва пурмасъулиятро ишғол менамоем, чӣ мекунем, дар бораи чӣ меандешем, ки ба муҳаббати худхоҳонаи худ ба осоиш мечаспем, дар ҳоле ки атрофи мо ҷонҳо ҳалок мегарданд? Оё дилҳои мо тамоман сангдил шудааст? Оё мо наметавонем эҳсос кунем ё дарк намоем, ки барои наҷоти дигарон қорӣ дорем, ки бояд анҷом диҳем? Эй бародарон, оё шумо аз ҳамон гурӯҳе ҳастед, ки ҷашм дошта, намебинанд ва гӯш

дошта, намешунаванд? Оё беҳудаст, ки Худо ба шумо дониши иродаи Худо додааст? Оё беҳудаст, ки Ў ба шумо ҳушдор пас аз ҳушдор фиристодааст? Оё шумо ба эъломияҳои ҳақиқати ҷовидонӣ дар бораи он чи наздик аст бар замин биёяд, имон доред, оё шумо бовар мекунад, ки доварҳои Худо бар сари мардум овезон аст, ва боз ҳам метавонед дар осоиш биншинед, танбал, бепарво, айшу ишратдӯст?»

«Ҳоло барои халқи Худо вақти он нест, ки дилбастагии худро ба ҷаҳон банданд ё ганчи худро дар ҷаҳон захира намоянд. Вақт он қадар дур нест, ки мо, монанди шогирдони аввалин, маҷбур ҳоҳем шуд паноҳгоҳе дар ҷойҳои вайрона ва танҳо бичӯем. Чунон ки муҳосираи Уршалим аз ҷониби лашкарҳои Рум барои масеҳиёни Яҳудо аломати фирор буд, ҳамон тавр соҳиб шудани қудрат аз ҷониби миллати мо дар содир шудани фармоне, ки шанбеи папири таҳмил мекунад, барои мо ҳушдор хоҳад буд. Он гоҳ вақти тарк кардани шаҳрҳои бузург хоҳад буд, ҳамчун омодагӣ барои тарк кардани шаҳрҳои хурдтар ба хотири хонаҳои хилват дар ҷойҳои пинҳон миёни кӯҳҳо. Ва ҳоло, ба ҷои он ки дар ин ҷо манзилҳои гаронбаҳо бичӯем, мо бояд худро барои кӯчидан ба ватани беҳтар, яъне осмонӣ, омода созем. Ба ҷои он ки воситаҳои худро барои қонеъ сохтани нафси худ сарф кунем, мо бояд омӯзем, ки чӣ гуна сарфакор бошем. Ҳар истеъдоде, ки Худо қарз додааст, бояд барои ҷалоли Ў дар расондани ин ҳушдор ба ҷаҳон ба қор бурда шавад. Худо барои ҳамкорони Худ дар шаҳрҳо қоре дорад, ки бояд анҷом диҳанд. Миссияҳои мо бояд дастгирӣ шаванд; миссияҳои нав бояд кушода шаванд. Барои пеш бурдани муваффақонаи ин қор ҳароҷоти андак не, балки ҷашмрас талаб қарда мешавад. Хонаҳои ибодат лозиманд, то мардумро метавон даъват қард, ки ҳақоиқи барои ин замонро бишнаванд. Маҳз барои ҳамин мақсад Худо сармояеро ба амонатдорони Худ супурдааст. Нагузоре, ки молу мулки шумо дар қорҳои дунявӣ баста шавад, то ин қор боздошта гардад. Воситаҳои худро ба ихтиёри худ гиред, дар он ҷое ки метавонед онро барои манфиати қори Худо ба қор баред. Ганҷҳои худро пеш аз худ ба осмон бифиристед». «Testimonies», ҷилди 5, 464.